

۱۴۸۶۳۲۴

مبانی تهیه کارگاه سد سازی

(با تاکید بر اصول دباع غیرعامل و HSE)

مهندس شهاب الدین شهردار

«مدرس دانشگاه جامع علمی کاربردی»

۱۳۹۶

مؤسسه آموزشی تالیفی ارشدان

سرشناسه	: شهردار، شهاب‌الدین، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: مبنای تجهیز کارگاه سدسازی (با تأکید بر اصول دفاع غیرعامل و HSE) / شهاب‌الدین شهردار.
مشخصات نشر	: تهران: موسسه آموزشی تالیفی ارشدان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۲ص: مصور، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۷۰-۹۷-۶
وضعیت فهرست نویسی	: قیما
یادداشت	: کتابنامه:ص. ۱۲۰.
موضوع	: سد و سدسازی -- ایران -- کارگاه‌ها
موضوع	: Dams -- Iran -- Workshops
موضوع	: دفاع غیرنظامی -- ایران -- پیش‌بینی‌های ایمنی
موضوع	: Civil defense -- Iran -- Safety measures
رده بندی کنگره	: الف/TC۵۵۸/ش ۹۱۳۹۵
رده بندی دیویی	: ۶۲۷.۰۰۹۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۶۳ ۵۸۱

ارشدان

مؤسسه آمررشی تالیف ارشدان

مبنای تجهیز کارگاه سدسازی
(با تأکید بر اصول دفاع غیرعامل و HSE)

شهاب‌الدین شهردار

آموزشی تالیفی ارشدان

اول

اول ۱۳۹۶

www.irantypist.com

www.irantypist.com

۹۷۸-۶۰۰-۸۱۷۰-۹۷-۶

۱۰۰۰

www.arshadan.com

www.arshadan.net

۰۲۱۴۷۶۲۵۵

۱۵۰۰۰ تومان

■ نام کتاب:

■ تألیف:

■ ناشر:

■ ویرایش:

■ توبت چاپ:

■ حروفچینی و صفحه آرایی:

■ طراح و گرافیکست:

■ شابک:

■ شمارگان:

■ مرکز خرید آنلاین:

■ مرکز پخش و توزیع:

■ قیمت:

پیشگفتار

یکی از سرفصل‌های اصلی در اجرای پروژه‌های عمرانی (به خصوص سدسازی) تجهیز کارگاه بوده که می‌تواند نقش عمده و به سزایی در موفقیت یا عدم توفیق پروژه داشته باشد. همچنین رعایت اصول شاخص پدافند غیر عامل و ایمنی در بدو کار و استقرار پروژه و در مدت زمان تجهیز کارگاه عاملی است که عموماً نادیده گرفته شده و در نهایت تبعات نامناسب و خسارات جبران ناپذیری را در پی خواهد داشت از طرفی با افزایش اجرای طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی در کشور، شاهد آن هستیم که آمار حوادث و سوانح و وضعیت بهداشت و سلامت شغلی در این بخش از اجتماع وضعیت مناسب و مطلوبی را نداشته و در عین حال روند فزاینده و نگران کننده ای را در طول سالیان اخیر دنبال می‌کند. امروزه در حالی که در بسیاری از صنایع و کارخانجات، موضوع ایمنی به عنوان یک محور، ساختارمند دنبال می‌شود و با هدف مدیریت پیشگیرانه حوادث همراه با برنامه ریزی‌های دقیق به کار گرفته می‌شود، شاهد هستیم در پروژه‌ها و طرح‌های عمرانی، به مقولهدیادند غیرعامل و ایمنی به صورت آدابایی و صرفاً بر پایه مدیریت علاج بخشی و منفعلانه نگریسته می‌شود. نتیجه طبیعی این نگرش، رشد و افزایش آمار سوانح و حوادث در پروژه‌های کشور می‌باشد.

کتاب حاضر در نظر دارد در گام اول ضرورت و اهمیت موضوع پدافند غیرعامل و ایمنی را در تجهیز کارگاه‌ها و پروژه‌های عمرانی با تاکید بر سدسازی به اثبات رسانده و بر خلاف باور رایج که موارد مذکور را مانعی در برابر سرعت و روانی کار می‌داند، از منظر اقتصادی و از دیدگاه بهره‌وری نشان دهد که ایمنی در درجه اول کمک و باور مدیران در سالاندهای کار با راندمان بیشتر می‌باشد. در مرحله بعد آشنایی با قوانین و مقررات موجود کشور در این بخش و تکالیف قانونی کارفرمایان و سایر اشخاص درگیر را مورد توجه قرار داده و اشاره گذرایی به اسامه‌های مربوط و سایر مقررات جاری کشور این موضوع را بررسی نماید. در مرحله بعد مخاطرات عمده کارگاه‌ها معرفی شده و ایمنی در کارگاه‌ها ارائه گردیده است. همچنین راهکارهای ایجاد و برقراری ایمنی در تشکیلات سازمانی پیمانکار از دیدگاه ساختار سازمانی مورد توجه قرار گرفته و چگونگی استقرار ایمنی پایدار در این بخش مورد مطالعه واقع شده است.

از آنجا که این کتاب، نخستین تلاش در زمینه پدافند غیرعامل و ایمنی تجهیز کارگاه‌های عمرانی به شمار می‌رود، سعی شده است با تجمیع و گردآوری منابع موجود (داخلی و خارجی)، همچنین نظامنامه و دستورالعمل‌های ابلاغی فعلی، حوزه‌های ایمنی این کارگاه‌ها به صورت کاربردی و

عملیاتی تر مورد توجه قرار گیرد و لذا ممکن است در برخی زمینه‌ها کاستی و کمبودهایی مشاهده گردد یا مالکیت معنوی منابع در مآخذ به درستی رعایت نشده باشد که عذر تقصیر دارد. در پایان لازم می‌دانم از تمام عزیزانی که به صورت مستقیم و غیرمستقیم از مطالبشان در جمع بندی و گردآوری این اثر استفاده شده به رسم ادب و اخلاق حرفه ای تشکر و تقدیر نمایم، باشد که مفید فایده و مؤثر واقع گردد.

شهاب الدین شهردار - زمستان ۱۳۹۵

www.ketab.ir

عنوان	صفحه
فصل اول: توجه به کارگاه.....	۱۱
۱-۱ مقدمه.....	۱۱
۲-۱ اهمیت توجه به کارگاه.....	۱۱
۳-۱ تعاریف.....	۱۲
فصل دوم: شناخت پدافند غیرعامل.....	۲۱
۱-۲ مقدمه.....	۲۱
۲-۲ اهمیت و ضرورت موضوع.....	۲۱
۳-۲ تهدیدات.....	۲۴
۴-۲ تعاریف.....	۲۵
۵-۲ اصول و روش های پدافند غیرعامل.....	۲۹
۶-۲ پیشینه و تاریخچه پدافند غیرعامل.....	۳۱
۷-۲ اهمیت پدافند غیرعامل.....	۳۶
۸-۲ اهداف کلان پدافند غیرعامل.....	۳۷
۹-۲ چشم انداز پدافند غیرعامل.....	۳۷
۱۰-۲ راهبردهای پدافند غیرعامل.....	۳۸
۱۱-۲ نتایج استفاده از دفاع غیر عامل.....	۳۸
فصل سوم: ایمنی در کارگاه.....	۴۱
۱-۳ ایمنی.....	۴۱
۲-۳ ملاحظات زیست محیطی.....	۴۲
۳-۳ ضرورت و منافع ایمنی در کارگاه های عمرانی و سدسازی.....	۴۳
۴-۳ فعالیت های مهندسی در رابطه با ایمنی.....	۴۴
۵-۳ مفاهیم.....	۴۵
۶-۳ فرآیند ایمنی سیستم.....	۴۶

۴۷	۷-۳ معیارهای ایمنی سیستم
۵۰	۸-۳ اولویت‌ها در ایمنی سیستم
۵۱	۹-۳ تعهدات مدیریت
۵۲	۱۰-۳ چرخه عمر سیستم
۵۳	۱۱-۳ ایمنی و قانون
۵۵	۱۲-۳ اهمیت مخاطرات در صنعت ساخت
۵۵	۱۳-۳ دلایل بروز حوادث در کارگاه‌های عمرانی و سدسازی
۵۸	۱۴-۳ هزینه‌های مستقیم و پنهان ناشی از ایمنی
۶۰	۱۵-۳ صرفه جویی در هزینه
۶۱	۱۶-۳ مات ناشی از حوادث کاری و حرفه‌ای در کارگاه‌های عمرانی و سدسازی
۶۳	۱۷-۳ تأمین و تجهیز سیستم‌های ایمنی و بهداشت کار
۶۴	۱۸-۳ فهرست مورد حفاظت و ایمنی تجهیز کارگاه
۶۵	۱۹-۳ آلودگی صوتی
۶۶	۲۰-۳ آلودگی هوا
۶۶	۲۱-۳ روشنایی
۶۸	۲۲-۳ کمک‌های اولیه
۶۹	۲۳-۳ لوازم بهداشتی
۷۰	۲۴-۳ سیستم دفع زباله
۷۰	۲۵-۳ آشپزخانه و غذاخوری
۷۲	۲۶-۳ جایگاه سوخت (بنزین، گازوئیل)
۷۹	۲۷-۳ آتش نشانی
۸۱	۲۸-۳ ایمنی در کارگاه
۸۲	۲۹-۳ وظایف کارفرما برای ایجاد ایمنی بیشتر در کارگاه
۸۵	فصل چهارم: مخاطرات عمده کارگاه‌های عمرانی و سدسازی
۸۶	۱-۴ حفاری
۸۹	۲-۴ داربست
۹۰	۳-۴ نردبان‌ها
۹۲	۴-۴ کار بر روی سقف
۹۳	۵-۴ کارهای فولادی
۹۵	۶-۴ تخریب
۹۶	۷-۴ فضاهای محبوس

۹۷	۸-۴ وسایل نقلیه
۹۸	۹-۴ بالابر ها و جرثقیل ها
۱۰۰	۱۰-۴ آسانسورهای کارگاهی
۱۰۰	۱۱-۴ بالابرهای برقی (وینچ) و قرقره ها
۱۰۱	۱۲-۴ موقعیت های کاری، ابزارها و تجهیزات
۱۰۲	۱۳-۴ ابزارهای دستی
۱۰۳	۱۴-۴ محیط کار شیمیایی
۱۰۴	۱۵-۴ مواد مخاطر آمیز سیمان و آهک
۱۰۶	۱۶-۴ کنترل برودت
۱۰۶	۱۷-۴ تأمین روش های
۱۰۷	۱۸-۴ تجهیزات حفاظت ردی
۱۰۸	۱۹-۴ ارزیابی ایمنی
۱۱۱	فصل پنجم: برنامه ایمنی در بارگ های ترانزی و سدسازی
۱۱۱	۱-۵ تعاریف
۱۱۲	۲-۵ هدف
۱۱۲	۳-۵ حدود
۱۱۲	۴-۵ مسئولیت ها
۱۱۳	۵-۵ مراحل اجرایی
۱۱۸	۶-۵ وظایف ناظر
۱۱۸	۷-۵ نتیجه گیری
۱۲۰	منابع و مآخذ